

NÁBOŽENSTVO A SÚČASNOSŤ

N A S

4/1983

O B S A H

Šaštínska púť 1983	2
Cirkvi v Poľsku	3
Cirkvi a revolúcia v Nikarague	6
Lurdy	8
Arcibi kup Tomko v Poľsku	9
Seloziáni	10
Sestry sv. Cyrila a Metoda	10
Litva	11
Katolíci v Škandinávií	11
Štatistická ročenka	12
Zasadnutie ZOS	12
Zasadnutie PIT	13
Zákež vycestovania	13
Korice Františkánskej kauzy	13
Duchovná kytica Otcovi Cirkvi	14
Litanie k sv. Jánovi Krstiteľovi	15
Omyl alebo zámer	16

ŠAŠTÍNSKA PŮŤ 1983

18. septembra 1983, v nedeľu po sviatku Sedembolestnej Patrónky Slovenska, zišli sa v jej šaštínskej svätyni veriaci z celého Slovenska /doslova, aj z najvýchodnejšieho slovenského okresu/. V posledných rokoch počet šaštínskych pútnikov pomaly, ale stále rastie a podľa odhadu miestnych skúsených bolo v tú nedeľu dopoludnia v Šaštíne asi 15 tisíc pútnikov. Všetci síce ľutovali, že neprišiel Otec biskup Július Gábriš /ležel totiž chorý v trnavskej nemocnici/, ale aj tak sa rozchádzali spokojní, pretože duchovne obohatení obradmi a posilnenou dôverou v našu nebeskú Ochránkyňu.

Mnohí pútnici svojím príchodom do Šaštíne prejavujú porozumenie pre myšlienku zasvätenia Slovenska jeho Sedembolestnej Patrónke. A niektorí vyjadrili túžbu, aby - keďže na Slovensku nemáme arcibiskupa ani kardinála - toto zasvätenie prišiel vykonať Sv.Otec. Veď keď už bol v takých krajinách sveta - aj s menším počtom katolíkov ako je naša vlasť - prečo by nemohol prísť aj do Československa ? Roku 1985 bude celý kresťanský svet sláviť 1100. výročie smrti nášho prvého arcibiskupa, sv.Metoda. On zomrel, a zrejme je pochovaný na našom území, teda hlavné oslavy by mali byť u nás ! Nepochybujeme, že Sv. Otec by ochotne prišiel k nám z týchto dôvodov. Či bude môcť prísť - to záleží už len na kvalite našich modlitieb. Veď Pán Ježiš povedal : "Ak budete o niečo prosiť Otca v mojom mene, dá vám to..." /Jn 16,23/. Prijmime teda záväzok denne sa modliť za tento úmysel !

Niektorí sa pýtajú: čo to znamená "zasvätenie Pannu Máriu ?" Obávajú sa, či to nebude len formálny, verbálny resp. sentimentálny akt. Iste je treba toto zasvätenie naplniť konkrétnym obsahom, všeobecne povedané záväzkom ozaj kresťanského života. Premýšľajme na celom Slovensku, čo by to malo hlavne byť v našej špecifickej situácii.

Ako podnet k tomuto premýšľaniu uverejníme nabudúce

Jasnohorské sľuby Poľského národa z 26.augusta 1956.

KATOLÍCKA CIRKEV V POĽSKU TVÁROU V TVÁR KOMUNISTICKÉMU SYSTÉMU

30.X.1982 sa uskutočnilo vo Frankene v NSR poľsko-československé sympóziu. Prinášame skrátený príspevok poľského katolíckeho publicistu D. Morawského. Autor žije teraz v Ríme.

Historik, ktorý sa bude v budúcnosti zaoberať sovietyzáciou východnej Európy, iste bude súhlasiť s názorom dnešného pozorovateľa: os, okolo ktorej sa otáčajú snahy obhájiť kresťanskú národnú identitu a právo na suverenitu v totálnej konfrontácii s komunizmom, predstavuje katolícka cirkev. Sovietskizácia sa prejavuje v rôznych formách a má rôznu intenzitu podľa toho, aké politické podmienky a postoje obyvateľstva existujú v danej krajine. Katolícka cirkev v Poľsku zohrala a zohráva bezpochyby rozhodujúcu úlohu v poľskom hnutí odporu voči totalite. Bude iste zaujímavé, pozrieť sa v krátkosti na zásady a niektoré stránky tohto jej zápasu.

Počas takmer štyridsiatych rokov koexistencie s komunistickým systémom si poľská katolícka cirkev vypracovala určité pevné zásady vlastnej "politiky". Dajú sa zhrnúť do týchto bodov :

- 1/ brániť vieru a mravné zásady ako hlavnú úlohu
- 2/ vytvárať podmienky pre sebaobranu pred sovietyzáciou kultúry,
- 3/ brániť všetkých tých, ktorí sú prenasledovaní a diskriminovaní v oblasti ľudských a občianskych práv,
- 4/ pokojne existovať vedľa orgánov štátnej moci, pritom však neskĺznúť do kolaborácie,
- 5/ vytvárať podmienky pre verejnú a z časti i politickú činnosť katolíkov a zároveň tlmiť snahy po vytváraní politických strán z ich radov.

Cirkvi sa darí tieto zásady uskutočňovať, pretože je jedinou verejnou inštitúciou a nositeľkou mravných hodnôt, ktorú štát nekontroluje.

Tadeusz Mazowiecki, hlavný redaktor týždenníka "Solidarność" a zakladateľ katolíckeho mesačníka "Wież" konštatoval, že poľskí katolíci nielen že protestujú a bojujú proti porušovaniu ľudských a občianskych práv, ale zároveň vytvárajú niečo, čo on nazýva spoločenskou infraštruktúrou týchto práv, alebo tiež vytváraním spoločenského etosu.

Cirkev vytvára túto infraštruktúru spôsobom, ktorý je jej dostupný : už dlhé roky k nej patria časopisy a strediská nezávislého katolíckeho hnutia "Znak". Ďalej k nej patria strediská a jednotlivci vo vede a v kultúre - skrátka všade tam, kde sa môže rozvinúť autentická, vnútorne oprávdivá činnosť, aj keď sužovaná cenzúrou a tlakom zvonka.

Rozhodujúce je, že sa jedná o prejav vnútornej slobody, a že cirkev túto slobodu reprezentuje a podporuje. Tento prínos poľskej kultúry a poľskej spoločnosti treba hodnotiť ako niečo neobyčajne cenné, ako jav, ktorého charakter je napriek všetkým negatívnym drobnostiam naprosto pozitívny. Je to jav, ktorým sa naša situácia líši od situácie v iných krajinách východného bloku a ktorý tvorí základ boja o zachovanie našej svojbytnosti.

Cirkev vstúpila poľskej verejnosti významnú vlastnosť - pocit realizmu. Realizmus predstavuje hlavnú charakteristiku poľskej situácie v dnešnej dobe, aj keď všetci verejne činní Poľiaci na prelome rokov 1980-81 nepatrili práve k realistom. Uvedieme jeden aktuálny príklad. Úloha cirkvi vždy spočívala a aj dnes spočíva v obrane práv robotníkov. Ale na druhej strane aj v obrane nepísanej dogmy: Poľsko už príliš trpelo a preto je za každú cenu treba zabrániť prelievaniu krvi, treba brániť ľudské životy, predovšetkým neohrožovať životom mládeže. Delegatizáciou "Solidarity" skončilo obdobie ilúzií o možnostiach záchranu odborov tohto typu - aj za cenu zmeny stanov a obmedzenia jej činnosti. Cirkev však bráni a aj naďalej bude brániť "Solidaritu" ako ideu, ktorá nesmie zaniknúť, ako ideu morálneho dedičstva odborov vo forme uvedomelého rozhodnutia a iniciatívy pracujúcich. Episkopát reviduje, keď sa znovu objaví možnosť pre činnosť slobodných odborov. Podľa jeho názoru ale existuje niečo, čo by sme mohli označiť ako historická nádej.

Ďalšia vlastnosť, ktorú poľská verejnosť získala od cirkvi, je odhodlanie snažiť sa v rámci realisticky videných možností rozširovať priestor nezávislosti. Cirkev prispieva k rozširovaniu priestoru nezávislosti najmä tým, že vytvára svetonázorový pluralizmus, ktorý samozrejme nesie v sebe zárodky pluralizmu v kultúre a z časti aj vo verejnom živote. Cirkev sa obracia na veľké spoločenské skupiny a hlása demokratické ideály v kultúre a vo vzdelaní, pričom sa ale nedotýka dôležitých kompetencií štátnej moci. To znamená, že cirkev neformuluje otvorené politické ciele a nestavia sa do pochybností základu dnešného zriadenia alebo zásady zahraničnej politiky. Odpor cirkvi v Poľsku nemá teda bezprostredne politický charakter, ale je založený na obrane svojbytnosti národa a hodnôt kresťanskej etiky vo verejnom i politickom živote. Je príznačné, že zároveň s rastúcim uvedomením a siliacou angažovanosťou poľských katolíkov v obrane základných ľudských práv klesá politická úloha cirkvi a cirkev zaujíma k politickým otázkam predovšetkým mravné stanovisko.

Je však samozrejmé, že všetka činnosť cirkvi dostáva v podmienkach totalitného systému politický charakter. Štátne orgány vždy hodnotili a budú aj naďalej hodnotiť cirkev len z hľadiska politickej užitočnosti. Snažia sa deliť biskupov na lepších a horších, aby ich rozdelili. Niektorých chvália za "realistický politický postoj", iných zase karhajú za prevádzanie "protištátnej politiky". Takéto pokusy sa doteraz vždy končili neúspechom, ale režim sa ich nevzdal. Režimu sa doteraz nepodarilo rozbiť vnútornú jednotu biskupov. Kardinál Wyszyński naučil biskupov, že komunistickí vodcovia strichnu na akúkoľvek známku slabosti a neistoty, aby potom mohli dosiahnuť svoje zábery. Biskupi sa nikdy neuzatvárajú rozhovorom s druhou stranou s výnimkou, ak dopredu vedľa, že rozhovory majú byť len propagačným trikom alebo taktickým ťahom.

V Poľsku hrá episkopát tak významnú úlohu v živote národa práve preto, že sa jeho stanovisko osvedčilo - je totiž nepoďačné a elastické. Je neústupné, pokiaľ ide o zásady a hodnoty, na druhej strane ale pružné v tom zmysle, že je stále pripravené k rozhovoru a k spolupráci pre službu národu.

Poľskí biskupi si plne uvedomujú svoju spoluzodpovednosť za to, čo sa deje v susedných štátoch, Poľský episkopát je v privilegiovanej pozícii v porovnaní so situáciou cirkvi v ostatných krajinách sovietskeho bloku, uvedomuje si však, že v tomto bloku

existujú isté vzájomné väzby. Keby sa situácia cirkvi v iných krajinách nelepšila, bola by ohrozená tiež situácia cirkvi v Poľsku a naopak, autorita cirkvi v Poľsku môže ovplyvniť k lepšiemu situáciu v týchto zemiach. Je to vidieť v Maďarsku a dokonca aj na Litve, čiastočne tiež v Rumunsku. Najhoršia situácia je v Československu.

Domnievam sa však, že aj tam, kde neexistuje náboženská sloboda v takom rozsahu ako v Poľsku, práve menej nápadná verejná činnosť združujúca jednotlivcov pod vedením kňazov alebo za ich aktívnej spoluúčasti, sa môže stať začiatkom národnej emancipácie a postupného znovuzískania sebavedomia.

Z druhej strany ale treba povedať, že aj keď hrá poľský episkopát v súčasných dejinách takú významnú úlohu vo vedomí každého Poľaka sila a autorita cirkvi nie je spojená len s cirkevnou hierarchiou alebo s osobou primasa, ale tiež s armádou kňazov, kaplánov, vysokoškolských a robotníckych duchovných a pod.

V Poľsku sa podarilo prelomiť bariéru strachu. Bezpochyby jednu z najväčších zásluh na tom nesie práve katolícka cirkev. Cirkev vždy varovala a varuje pred tzv. realistami, ktorí podľa kard. Wyszyńskiego "nám radia, aby sme mlčali a nedráždili režim. To je komplex otrokov. Nikdy, za žiadnu cenu sa nesmieme vzdať slobody slova. Veľkým nešťastím našej doby je, že i ľudia, ktorí ináč hodne hovoria, radšej ustrašene mlčia, keď ide o to, povedať pravdu."

Na záver by som chcel v krátkosti sa dotknúť súčasnej tzv. východnej politiky Vatikánu, ktorá istotne bude ovplyvňovať postoje cirkvi v Poľsku a v ostatných krajinách východnej Európy.

V prvých troch rokoch pontifikátu Jána Pavla II. - až do vyhlásenia výnimočného stavu - sa táto politika vyvíjala, a to **jednak pokiaľ ide o jej štýl, tak i o jej metódy. Na rozdiel od pontifikátu Pavla VI. prestalo platiť, že ide predovšetkým o styky s komunistickými režimami.**

Ján Pavol II. zaviedol nový mechanizmus : ide o akúsi dvojkoľajnosť, tzn., že jednanie s vládou musí prebiehať zároveň s pokrokom v normalizácii vzťahov medzi cirkvou a štátom.

Pokiaľ dochádza len k diplomatickým jednaniam navrchu, komunisti vždy vyhrávajú.

Pápež vydal prostredníctvom svojich najbližších spolupracovníkov jasné smernice vatikánskej diplomacii, ktoré smerujú k tomu, aby v budúcnosti nedochádzalo k takým akciám v oblasti tzv. východnej politiky, ktoré by obchádzali cirkvi v jednotlivých zemiach a ich životné záujmy.

V prejave ku kardinálom rímskej kúrie pápež povedal: "Je nutné, držať sa zásady jednať verejne, pretože otvorenosť a súlad s praxou predstavujú morálnu silu, ktorá slúži k normalizácii."

Od začiatku nového pontifikátu získali cirkvi v zemiach východnej Európy veľkú podporu, aby mohli prekonať vnútorné problémy a zaujať rozhodnejšie stanovisko.

Pápežovým úmyslom sa však nerozumie vždy dobre - ani v Poľsku. To vedie k tomu, že sa zbytočne vytvárajú ilúzie o pápežových možnostiach ovplyvňovať vývoj udalostí. Pápež má dlhodobý plán, ako ovplyvňovať vznik priaznivých podmienok, ktoré budú viesť k zmenám v krajinách sovietskeho bloku.

Podstata pápežovej stratégie, ktorá je pokračovaním stratégie kard. Wyszyńskiego prenesenej na svetové rozmery, spočíva v snahe dosiahnúť rovnováhu medzi večným evanjeliovým poslaním cirkvi a dočasnými politickými možnosťami a túžbami spoločnosti.

CIRKEV A REVOLÚCIA V NIKARAGUE.

Do skupiny krajín s problematickým vzťahom medzi cirkvou a štátom sa zaradila v posledných rokoch Nikaragua, skôr malý /148 000 km², 2 200 000 obyvateľov/ štát v Strednej Amerike, omývaný Atlantickým aj Tichým oceánom.

V r. 1979 zvíťazilo v Nikaragui povstanie proti 40-ročnej diktatúre rodiny Somozovcov. Moc v štáte prevzal silne marxisticky orientovaný Sandinovský front národného oslobodenia /FSLN/. Výkon svojej moci nazýva revolúciou.

Bilancia sandinistickej vlády v p o m e r e k somozovskej vláde sa javí vcelku pozitívne. Odstránila korupčný somozovský vládny aparát, uzákonila viaceré opatrenia v smere materialistickej ponímanej rovnosti. Slobodu zatiaľ nenastolila. Jej silnejúca politická a vojenská spolupráca s Kubou a Sovietskym zväzom vyvoláva obavy, že cirkev v Nikaragui čaká osud cirkví v komunistických krajinách. Toto všetko vedie k rozdielnym reakciám medzi nikaraguiskými katolíckymi až do tej miery, že hrozí rozštiepenie takejto cirkvi.

Príčiny krízy korenia v problémoch spoločných väčšine krajín Latinskej Ameriky. Príkre sociálne rozdiely, drvivá bieda širokých mas obyvateľstva, nedostatočná starostlivosť vlád o sociálne diskriminované vrstvy vytvárajú vo väčšine štátov stav, ktorý synoda latinskoamerických biskupov v mexickom Medellíne v r. 1968 označila ako spoločnosť v stave hriechu. Zdanlivo najrýchlejšie a najjednoduchšie riešenie ponúkajú radikálne skupiny, ku ktorým patrí aj FSLN : násilné zvrhnutie existujúcej vlády, centralisticky riadené hospodárstvo s politicky motivovaným prerozdeľovaním, prioritné postavenie výkonnej zložky štátneho aparátu.

Katolíci predstavujú v Nikaragui 90 % obyvateľstva. Z nich mnohí, najmä v menej rozvinutej severovýchodnej časti krajiny pri atlantickom pobreží účinne podporovali FSLN v jeho boji proti Somozovi. Treba povedať, že FSLN vystupoval ako hnutie predovšetkým národné. Do podpory FSLN sa zapájali celé organizačné štruktúry katolíckej cirkvi v rámci farností a dokonca biskupátiev. Tisíce katolíkov sa stali obeťami represálií somozovských vojsk. Sympatie k cieľom FSLN ešte pred jeho víťazstvom vyspieval vo svojej poézii kňaz básnik Ernesto Cardenal, terajší minister kultúry v sandinovskej vláde.

Rozciachla spolupráca katolíkov a sandinovcov z obdobia občianskej vojny by mohla pokračovať aj po víťazstve sandinovcov. Problém spočíva v tom, že sandinisti si spoluprácu predstavujú len ako podporu katolíkov pre dosahovanie sandinistami stanovených cieľov a za tým účelom si vyberajú spomedzi katolíkov ľudí, ktorí sú ochotní ich v tom podporovať. Neberú katolícku cirkev ako suverénneho partnera, reprezentovaného predovšetkým svojimi biskupmi. V Nikaragui ani po víťazstve sandinovcov nie je odluka cirkvi od štátu. Vo vláde zastávajú katolícki kňazi dôležité funkcie /Ernesto Cardenal - minister kultúry, Miguel d Escoto - minister zahraničia/, na verejnosti je bezpočet kresťanských symbolov, praktizujúci katolíci sú členmi náboženských krúžkov aj komunálnych milícií, zatiaľ nie sú známky obmedzovania katolíckych škôl, bohoslužieb a pod. Ale či vďaka podpore vlády, či vďaka slepému nadsšeniu niektorých katolíkov, v krajine začína pôsobiť tzv. ľudová-

cirkev. "Iglesia popular". Jej protagoristi chápu Kristovo učenie len ako revolučnú príručku a terminológiu evanjelií odôvodňujú hlboké zásahy do tradičných, azda aj osvedčených, štruktúr tamjšej spoločnosti. Iglesia popular vyvíja svoju činnosť mimo, niekedy dokonca proti línii nikaragujských biskupov na čele s arcibiskupom Obaldom Bravom. Vládou podporovaná Iglesia popular vytvára dojem, žiaľ, niekedy s reálnymi koreňmi - rozdelenia Katolíckej cirkvi v Nikarague na prívržencov Iglesia popular a prívržencov biskupského zboru.

Vo vedomí tohoto nebezpečenstva pre cirkev v Nikarague, Sv. Otec poslal 29. júna 1982 list nikaragujským biskupom, v ktorom varuje pred Iglesia popular. Vláda sa najskôr snažila vôbec potlačiť uverejnenie listu, potom ho podrobila prísnej cenzúre.

Dôležitou úlohou katolíckej cirkvi v Nikarague je, aby neprepadla do čierneho - bieleného vídenia problémov a aby si zachovala schopnosť kritickej spolupráce s vládou. Táto úloha je o to dôležitejšia, že katolícka cirkev zostala najsilnejším oponentom vlády a v tomto postavení nesie celonárodnú historickú zodpovednosť.

Milníkom na tejto ceste sa mohla stať návšteva Sv. Otca v Nikarague v marci 1983. Úspešný priebeh návštevy mohol znížiť vnútropolitické napätie a preklenúť určitú diplomatickú izoláciu Nikaraguy v Latinskej Amerike. Po skončení jednodňovej návštevy /4.marca/ možno konštatovať, že vláda premeškala ponúknutú príležitosť. Veľa Nikaragujscov nemohlo osobne pozdraviť Sv. Otca, pretože nestočila doprava. Pri kázni počas sv. omše v Manague, hlúčky prívržencov vlády rušili Sv. Otca vyvolávaním hesiel, nezapadajúcich do koncepcie kázne. Pred návštevou bolo dohodnuté, že pri oficiálnych prijatiach sa budú držať v úzadí predstavitelia Iglesia popular. Túto dohodu vláda nedodržala. Jeden z predstaviteľov Iglesia popular, Ernesto Cardenal, išiel tak ďaleko, že po návšteve vychvaľoval vyvolávačov hesiel, rušiacich Sv. Otca pri kázni /viď. Volkstimme z 9.9.1983/.

Sv. Otec sa nenechal vyvieť z miery. V kázni počas sv. omše v Manague reagoval na aktuálne problémy katolíkov v Nikarague slovom: "Jednota cirkvi sa ocitá v stávke, ak ustupujú do úzadia základné činitele, ktoré tvoria a udržujú cirkev, ako je samotná vier, zjavené Božie slovo, sviatosti, poslušnosť biskupom a pápežovi, zmysel pre spoločné povolanie a spoločnú zodpovednosť za Kristovo poslanie vo svete, pred pozemskými, svetskými úvahami, pred neprijateľnými ideologickými záväzkami, pred voľbami časného rázu a dokonca pred pojmami cirkvi, ktoré jej odporuje ... Rozdelená cirkev nedokáže vykonávať svoje poslanie byť "sviatosťou, to je znamením a nástrojom jednoty zeme". Je absurdné a nebezpečné vymýšľať si mimo cirkvi - a tým aj proti cirkvi - stojacej na biskupovi, inú cirkev, chápanú len ako "charizmatickú" a nie inštitucionálnu, bezúhľadnú a nie tradičnú, alternatívnu a ako sa v poslednej dobe hovorí, ľudovú".

Cirkev v Nikarague má pred sebou výstražný príklad Kuby. Na začiatku vlády Fidela Castra sa hlásilo k viere 90 % Kubáncov. Po 25-tich rokoch formálnej náboženskej slobody, ale faktickej neslobody je praktických katolíkov na Kube asi pol percenta. Dokáže cirkev v Nikarague lepšie vzdorovať tlaku marxistického režimu? Preukáže hlbšiu zakorenenosť v nikaragujskom národe? Terajšia situácia ukrýva v sebe aj veľkú šansu pre cirkev. Ak v súčasných podmienkach neoslabne, ale naopak zosilnie, ak dokáže, že pre svoju úspešnú cestu dejinami nepotrebuje podporu vlády, ak dokáže byť záštitou slabých a biednych pred novými nespravodlivosťami - potom výjde zo súčasnej etapy víťazne. Modlime sa za šancu nikaragujských katolíkov.

LURDY

14. a 15. augusta 1983 vykonal Sv.Otec devätnástu zahraničnú cestu, ktorá smerovala do Lurd. Večer 14. augusta mal pred lurdskou bazilikou priam strhujúci prejav o prenasledovaní kresťanov. Bol to bezpochyby doteraz najdlhší a najotvorenejší verejný prejav Jána Pavla II. o tejto otázke. Sv.Otec v prejave povedal :

"Dnes sa k väzeniu, k internačným alebo pracovným táborom a k vypovedaniu z vlasti pripojili iné tresty, menej nápadné, ale tým rafinovanejšie, už nie mučenícka smrť, ale istý druh občianskej smrti: nielen separácia vo väzení alebo v tábore, ale nepres-
tajné obmedzovanie osobnej slobody alebo sociálna diskriminácia.

Dnes sú celé státisíce tých, čo vydávajú svedectvo o viere, a verejná mienka ich často ignoruje alebo sa na nich zabúda, lebo jej pozornosť je zaujatá inými vecami: Často o nich vie len sám Boh. Den čo den znášajú utrpenie v rôznych krajinách každého kontinentu.

Sú to veriaci donútení zhromažďovať sa tajne, lebo ich náboženské spoločenstvo nie je povolené.

Sú to biskupi, kňazi a rehoľníci, ktorým je zakázané vykonávať posvätnú službu v kostole a vo verejnosti.

Sú to rozohnané rehoľné sestry, ktoré nemôžu viesť život zasvätený Bohu.

Sú to veľkodušní mladíci, ktorí nemôžu vstúpiť do seminára alebo do rehoľného noviciátu a tak uskutočniť svoje povolanie.

Sú to dievčatá, ktorým nie je daná možnosť venovať sa spoločnému rehoľnému životu, zasvätenému modlitbe a láske k blížnym.

Sú to rodičia, ktorým sa odoprie možnosť zabezpečiť svojim deťom výchovu založenú na ich viere.

Sú to muži a ženy, robotníci a intelektuáli alebo inak zamestnané osoby, ktoré iba preto, že vyznávajú svoju vieru, vystavujú sa riziku, že im bude znemožnená budúcnosť týkajúca sa ich zamestnania alebo štúdia.

Svätý Otec zakončil svoj prejav prosbou k Matke Božej :
"Matka Kristova, Ty si stala pod krížom svojho Syna, stoj po boku všetkým, ktorí sú v dnešnom svete prenasledovaní. Nech im tvoja materská prítomnosť pomôže znášať utrpenie a skrze kríž dosiahnuť víťazstvo."

Svätý Otec nemenoval vo svojom prejave žiadnu konkrétnu krajinu. Je zaujímavé, že agentúra TASS obvinila Sv.Otea z toho, že napadol socialistické krajiny pre porušovanie náboženskej slobody."

ARCIBISKUP TOMKO V POĽSKU

V júli 1983 boli v Trope v Poľsku oslavy 900-teho výročia svätorečenia sv. Andreja Svorada. Zúčastnil sa ich aj sekretár generálnej Synody, arcibiskup Jozef Tomko. Časopis Tygodnik Powszechny s ním pri tejto príležitosti priniesol rozhovor. Na otázku, aký význam a váhu mali tieto slávnosti arc.Tomko odpovedal :

Chcel by som predovšetkým povedať, že to bol návrat k našim koreňom, k spoločným koreňom dvoch národov, vášho národa a nášho, slovenského národa. Tieto korene sú nielen náboženské, ale aj kultúrne, ľudové, korene kultúrneho a duchovného spoločenstva, tradícií, ktoré sa spájajú. Preto som povedal v Trope, že tieto bary nevytvárali bariéru, tak ako ich nevytvárajú ani dnes, predsa ducha nič neviaže. Je niečim pekným pripomenúť si, že žil svätý človek, ktorý sa narodil tu v Poľsku, ktorý tu vyrastal a ktorý potom svoj život strávil na Slovensku. Nie je jasné, aké boli príčiny jeho odchodu na Slovensko, možno, že to bolo z dôvodov oddania sa staroslovenskej liturgii. Ale iste boli ešte iné väzby. Čím bola vtedy viera ? Viera zbližovala, bratrla národy a ľudí, pôsobila tiež ako kultúrny činiteľ, ponad všetky rozdelenia, ktoré sa udiali v dejinách a ktoré mali často len umelý charakter. Skrze tieto rozdelenia sa vzdalovali mechanizmy mysle a ducha. Teraz nám treba odkrývať tieto naše korene, tieto nástroje spoločnej mysle.

Tiež je čímisi pekným, že tento Swierad - pre nás Svorad - prichádza do Nitry, žije život pustovníka spolu so svojím žiakom Benediktom, najpravdepodobnejším Slovákom, lebo to bol chlapec z tantých strán, žijú spolu, ale udržiujú s Tropom kontakt, ktorý potom trvá cez veky.

Kontakt, zdalo by sa čisto materiálny. Totiž z kláštora sv. Hipolita na Zobore pri Nitre sv. Svorad posielal každý rok do Tropu niekoľko sudov onšového vína zo zoborských vinohradov, ktoré - podľa tradície sám vysadil. Táto obyčaj trvá cez veky, zaznamenávajú ju kláštorné knihy ešte v XVII. storočí. Je v tom akási hlboká mystika, ktorá nám čosi hovorí. Svorad vyžaruje svätosť najprv v Poľsku, potom ju prenáša na Slovensko a úrodu jeho práce zo zoborskej vinice vracia do Poľska, aby slúžila Eucharistickej obeti, ako pokrm pre dušu, ako krv Kristova. Aká je to tajomná výmena !

Nakoniec samotná postava svätca nám hovorí, že aj tu, u nás môžu vyrastať svätí, že svätosť nepatrí do iného sveta a že nie je ohraničená územne.

Svätosť je dôsledný život podľa právd viery. Všetci sme povolani k svätosti. Treba nám len žiť podľa viery, treba ju vyznávať všade, v práci alebo v škole. Viera je najcennejším pokladom, ona zachránila naše národy v najťažších chvíľach našich dejín, ona nám pomohla vydržať nájazdy Tatárov a Turkov.

Viera je tvorivá, je silou, ktorá zjednocuje pomocou duchovných pút. To som vlastne tiež chcel povedať v Trope a ako m mi zdá, zhromaždený ľud to prijal. Totiž jednota viery je čímisi neobyčajne hlbokým. V mystickom tele Kristovom môžeme pôsobiť a pomáhať si na diaľku, modlitbou, životom milosti, životom viery. Poľský ľud tam v Trope to pochopil veľmi dobre. Použil som tam podobenstvo vzaté z Evanjelia, ale inšpirované tiež akousi našou skúsenosťou. Povedal som : dajte nám dnes trochu vášho oleja, lebo niekedy sa zdá, že naše lampy už zhasínajú. A ľudia tlieskali, pochopili, čo znamená ten olej, že sa jedná o olej ducha a viery.

Bolo to krásne, ten jednoduchý ľud, mladý, ktorý takto reagoval. Pocítil som to ako opravdivý dialóg. A v tomto dialógu, v rovine ľudovej citlivosti odhalilo sa to, čo sú naše korene. Neskôr som povedal : pamätajte, že sme zjednotení, že nás spájajú mnohé putá, nielen tieto hory alebo tento Dunajec tu pred nami, ale omnoho viac, viac ako príbuznosť jazyka, totiž blízkosť srdca, blízkosť toho, čo vytvára ľudské srdce a čo spôsobuje jeho vzrast. Mal som veľkú radosť z reakcie mojich poslucháčov, tohto ľudu, z jeho inteligencie a intuície voči týmto veciam ducha a toho, tak tajomného putá, ktoré vytvára skutočnosť Mystického Tela. Tento ľud pochopil túto skutočnosť a to bola pre mňa asi najkrajšia skutočnosť, ktorú si odnášam z Tropu nad poľským Dunajcom.

SALEZIÁNI

Saleziánov založil sv. Don Bosco. Spoločnosť potvrdil pápež Pius VI.

Don Bosco, jeden z najvýznamnejších osobností novovekej sv. Cirkvi, sa narodil 16. augusta 1815 v dedinke Becchi pri mestčku Castelnuovo d' Asti v severnom Taliansku. V roku 1841 bol vysvätený za kňaza. Ako mladý kňaz v Turíne navštevoval nemocnice a väzenia a dospel záveru, že mnohému zlu by sa dalo predísť, keby sa viac staralo o zanedbanú mládež. Ujal sa tejto myšlienky a začal ju prakticky prevádzať. Zorganizoval prvý dom na ochranu mládeže : "Prvé nedeľné oratórium Don Bosca". Jeho dielo sa závažne rozrastalo. Vznikla spoločnosť, ktorú jej zakladateľ pomenoval po sv. Františkovi Salezskom : Saleziáni.

Don Bosco založil tiež ženskú rehoľnú spoločnosť, "Dcéry Panny Márie Pomocnice" s úlohou záchrany mladých dievčat, ktoré sa dali na zlé cesty.

Sv. Don Bosco zomrel dňa 31. januára 1888 v Turíne.

Slováci sa hlásili ku Saleziánom už pred r. 1918 a pracovali najmä v Taliansku.

Z iniciatívy nitrianskeho biskupa Karola Kmeťka doporučila biskupská konferencia dňa 24. januára 1924 v Žiline, aby sa Saleziáni usadili na Slovensku.

V septembri 1924 prišli Saleziáni do starého pavlínskeho kláštora v šaštíne. Založili tu výchovný ústav "Marianum" - Pôsobili tiež v Hronskom Beňadiku v Michalovciach, Bratislave. V Bratislave postavili známy ústav mládeže s kostolom /teraz je to budova podnikového riaditeľstva Pozemných stavieb na Miletičovej ulici/.

Blahodárne pôsobenie týchto nadšených usmerňovateľov dorastajúcej mládeže bolo prerušené v r. 1950, kedy nová štátna moc znemožnila oficiálne pôsobenie spoločnosti.

Sestry sv. Cyrila a Metoda

Pred 75 timi rokmi založili slovenskí kňazi žijúci v USA rehoľu Sestier sv. Cyrila a Metoda. Rehoľa má tri základné úlohy: starať sa o náboženskú výchovu a vzdelanie mládeže, predovšetkým dievčat ; starať sa o chorých a starých; misijne pôsobiť medzi Slovákmi - vysťahovalcami v USA.

Rehoľa v súčasnosti pôsobí v šiestich štátoch USA. Má vyše 300 členiek. Sestry spravujú niekoľko škôl a pôsobia v nemocniciach.

Pôsobenie tejto rehole je krásnym príspevkom našich krajanov - vysťahovalcov ku životu sv. Cirkvi.

LITVA

6.mája 1983 bol litovský katolícky kňaz Alfonsas Svarinskas odsúdený na 7 rokov väzenia. Svarinskas - spolunakladateľ "Katolíckeho výboru pre obhajobu práv veriacich" - je jednou zo symbolických postáv náboženskej obrody na Litve. TASS prehlásil, že Svarinskas bol odsúdený za to, že systematicky ohováral slovom i písmom terajší štátny - spoločenský systém.

Alfonsas Svarinskas sa narodil v r.1925. Ešte za vojny vstúpil do seminára v Kaunase. Prvý krát bol zatknutý v r.1946 a odsúdený na 12 rokov väzenia. V r.1954 ho svätiaci biskup Franaskus Ramanauskas v Inte, v tábore pri Ťadovom mori, vysvätil za kňaza.

Po destalinizácii sa mohol vrátiť do Litvy, ale zanedlho bol znovu zatknutý a uväznený. V tomto čase bol vo väzení s terajším kardinálom Jozefom Slipym.

Po svojom druhom návrate bol Svarinskas činný na rôznych miestach. Bol stále pokutovaný, pretože vyučoval deti náboženstvo, mal miništrantov a povzbudzoval mladých ľudí aby pôsobili v kostolnom zbore.

Tesne po jeho treťom odsúdení zatkli ďalšieho zo zakladateľov spomínaného Výboru na obranu práv veriacich, 42-ročného katolíckeho kňaza Sigitassa Tamkevicinssa. 4 tisíc veriacich z Litvy podpísalo petíciu J.Andropovovi, v ktorej ho žiadajú prepustiť týchto kňazov na slobodu.

KATOLÍCI V ŠKANDINÁVII

Až do 16. storočia boli škandinávske krajiny katolícke. Po vzniku protestantizmu vplyvom vládnych kruhov klesol počet katolíkov a v súčasnosti je ich mizivé percento. Viac ako 200 rokov zákony zakazovali príslušnosť ku katolíckej cirkvi.

Vo Švédsku bol tento zákaz zrušený len pred 100 rokmi, o niečo skôr bol zrušený v Dánsku. Až po 2.svetovej vojne začal počet katolíkov vzrastať, a to skôr vplyvom prisťahovalcov zo strednej a východnej Európy.

Vo Švédsku bolo v r. 1945 5 tisíc katolíkov, dnes je ich 100 tisíc. Medzi kňazmi je len 10 domáceho pôvodu.

V Dánsku je 25 tisíc katolíkov, sú to prevažne potomci poľských prisťahovalcov z minulého storočia.

V Nórsku je 12 tisíc katolíkov, z toho tretina konvertitov a prisťahovalcov. Je tu málo domorodých kňazov, preto medzi prisťahovcami pracujú misionári.

Fínsko má len 4 tisíc katolíkov. Všetci sú domáceho pôvodu. Vo Fínsku sú i pravoslávni a gréckokatolícki veriaci. Rozvíja sa tu ekumenizmus.

Na Islande bolo okolo roku 1000 celé obyvateľstvo katolícke. V 17. storočí za vlády dánskeho kráľa - sa stala krajina luteránskou. Koncom minulého storočia bolo na Islande iba niekoľko katolíckych rodín. Dnes je na Islande okolo 1000 katolíkov.

ŠTATISTICKÁ ROČENKA

Vo Vatikáne zverejnili štatistickú ročenku katolíckej cirkvi za rok 1981. Podľa nej na konci roku 1981 bolo na svete 794 380 000 katolíkov, teda 17,7 % všetkých ľudí na svete. Oproti r.1980 počet katolíkov vzrástol o 11 miliónov. Znamená to, že v súčasnosti počet katolíkov na svete je niečo vyše 800 miliónov, teda 17,5 % všetkých ľudí.

Čo sa týka apoštolského personálu cirkvi na konci r. 1981 zahrňoval 1 683 076 osôb, z toho : 3 844 biskupov, 411 074 diecéznych a rehoľných kňazov, 8 647 diakonov, 70 621 rehoľných bratov, 952 043 rehoľných sestier a 236 847 katechetov.

Treba dodať, že počty sú nepresné, lebo chýbajú čerstvé údaje z 219 diecéz z celkového počtu 2469 diecéz.

Územné delenie vyzerá takto :

49,2 % katolíkov žije v obidvoch Amerikách /7,8% v severnej, 41,4 % v južnej/, v Európe žije 34,4 % katolíkov, v Afrike 7,6 %, V Ázii 8,1 %.

Veľmi nerovnomerné je rozdelenie kléru: Európa /a teda 34,4 % katolíkov sveta/ má k dispozícii 55,4 % z celkového množstva kňazov, kým Latinská Amerika /41,1 % katolíkov sveta/ má ich len 11 %.

Počet kňazských svätení vzrástol za 2 roky o 22 %. Avšak celková bilancia bola negatívna : V r. 1981 bolo vysvätených 5889 kňazov, ale 6 846 zomrelo a 1 260 rezignovalo na kňazský stav. Ale celkovo počet novovysvätených kňazov vzrastá a počet rezignujúcich kňazov klesá. Vzrast vykazuje tiež počet bohoslovcov v seminároch : na konci roku 1981 ich bolo 68 633, t.j. za posledný rok vzrástol ich počet o 3,9 %.

V Európe v období od 1977 do 1981 kňazské povolania vzrástli o 5,8 %. Najviac vzrástli v Poľsku /32,6 %/, potom v Československu /21,9 %/, v Portugalsku /19,5 %/, v Anglii /14,4 %/ a v NSR /4,3 %/.

Počet kňazských povolaní klesá v Taliansku, Juhoslávii a vo Švajčiarsku, nezmienený zostáva vo Francúzku, Belgicku, Rakúsku, Španielsku a v Írsku. V USA počet kandidátov do kňazstva výrazne klesol : v r.1981 ich bolo 8 372, kým v r.1973 ich bolo 12 264.

ZASADNUTIE ZOS

12. a 13. septembra t.r. sa konalo v Bratislave zasadnutie Zb. ordinarov Slovenska. Predsedal mu biskup J. Feranec, neprítomní zo zdravotných dôvodov boli biskup J.Gábriš a ordinár J.Hirko. Na tomto zasadnutí ZOS ustanovil "Stály sekretariát ZOS", ktorého tajomníkom sa stal predesa MV Pacem in terris v Bratislave doc.J.Krajčí. Týmto aktom došlo k porušeniu viacerých cirkevno-právnych ustanovení.

1/ ZOS z cirkevno-právneho hľadiska nemá právo ustanoviť takýto orgán. Právo na to má len Biskupská konferencia v krajine. Táto však v našej provincii neexistuje.

- 2/ Tajomníkom takéhoto orgánu má byť člen biskupskej konferencie - teda niektorý biskup.
- 3/ Doc.J. Krejčí je jeden z najexponovanejších predstaviteľov cirkevne zakázanej organizácie Pacem in terris. Z tohto hľadiska jeho vymenovanie Zborom ardinárov do funkcie spomínaného tajomníka je nepochopiteľné.

ZASADNUTIE PIT

- 4. októbra t.r. bolo v Banskej Bystrici celoštátne zasadnutie organizácie Pacem in terris. Zúčastnilo sa ho do 250 kňazov z celej ČSSR. Z ordinárov boli prítomní Hendrych, Jonáš, Belák, Onderko. Miestny biskup, predseda ZOS Jozef Feranec - pozdravil toto zhromaždenie. /Prítomní boli takmer všetci okresní cirkevní tajomníci/. Najmä účasť biskupa Feranca - v istom zmysle predstaviteľa slovenskej cirkvi - je v povojnových dejinách našej cirkvi jedna z najsmutnejších udalostí.

Pre porovnanie - keď v r. 1950 vznikla tzv. Katolícka akcia, ktorá mala v konečnom dôsledku priniesť rozkol do katolíckej cirkvi po zásahu vtedajšieho pápeža Pia XII, odskočili od nej nakoniec aj tí najexponovanejší kňazi, nehovoriac o biskupoch, ktorí pre svoju vernosť pápežovi a cirkvi išli takmer všetci do ťažkého väzenia. Natíska sa nám dnes otázka: Kam sme sa to po 30-tich rokoch dostali? Dnes nehrozí nikomu väzenie typu päťdesiatych rokov a po vážnom a priamom zásahu Posvätnej kongregácie a samotného Sv. Otca sa niektorí kňazi a ordinári tvária akoby nič. Nie je povinnosťou celej našej cirkvi - vrátane laikov - zaujímať k tomuto problému stále a stále jasné stanovisko? Neopýta sa nás Pán Boh, čo sme robili v týchto vážnych chvíľach našej cirkvi?

Zákaz vycestovania

V septembri t.r. sa konala celocirkevná synóda biskupov v Ríme. Hlavnou témou synody bola otázka pokánia. Zo Slovenska bol pozvaný grécko-katolícky vikár Ján Hirko. Naše úrady mu však účasť znemožnili. Predstavitelia synody podali oficiálny protest našej vláde.

PRĚDEŽNÝ KONIEC FRANTIŠKÁNSKEJ KAUY

V marci t.r. spustila Štátna bezpečnosť celoštátnu akciu proti františkánskému rádu. Ukončila viaceré dorové prehliadky v celej republike a zatkla spolu 19 osôb, proti ktorým začali trestné stíhanie pre marenie dozoru nad cirkvami. Akcia vyvolala vlnu protestov doma aj v zahraničí.

V auguste a septembri akcia potichu skončila prepustením na slobodu posledných zatknutých. V Bratislave a v Košiciach prokurátor pôvodne aj podal na súde obžalobu proti zatknutým františkánom, ale tesne pred vytýčeným súdnym pojednávaním obžalobu stiahol. Súdna pojednávanie prebehlo len proti O. Mocovi a Pometlovi z Plzne. Na Okresnom súde dostali nepodmienečné tresty, ale odvolací súd im zmenil tresty na podmienkové a tiež ich prepustil na slobodu. Proti ostatným pôvodne zatknutým po

celej republiky trestné stíhanie ďalej nepokračuje aj keď nie je formálne zastavené.

Rovnako prokurátor stiahol na Okresnom súde v B.Bystrici už podanú obžalobu proti O.Štefanovi Podolínskeho, ktorého taktiež prepustili na slobodu /nepatril do akcie proti františkárom./

DUCHOVNÁ KYTICA OTCOVI CIRKVI

16. októbra 1983 bolo 5-te výročie zvolenia kard. Wojtyły za pápeža. Chorí na Slovensku mu pri tejto príležitosti poslali tento dar :

80 515 sv.omší, 80 438 sv.prijímaní, 13 715 krížových ciest, 590 613 sv. ružencov, 12 093 dní osobného kríža, 95 207 zmierených hodín so Spasiteľom, 77 894 rôznych litánií, 23 171 rôznych iných modlitieb, 5 568 dní pôstu 20 015 skutkov lásky k iným 913 adorácií, 3 116 osôb si vykonalo trojdňovú duchov. obnovu za Sv.Otca, 29 615 osôb získali chorí do denného sv. ruženca.

Vaše apoštolské požehnanie pokorne prosia - Vás milujúce deti Kríža, ako RODINA NEPOŠKVRNENEJ -

chorí na Slovensku

PABERKY Z LISTOV CHORÝCH

Nemám už jednu nohu, druhá je chorá a nevládna. Panna Mária, prijmi to, aby vládol putovať SV.OTEC po celom svete a všade žehnal.

Anička

Nemám dve nohy, mám 20 rokov. Rád to obetujem za SV.OTCA, za Otca Cirkvi

Jozef

Od 18.rokov žijem v sanatóriu, už ôsmy rok. Dusím sa, žijem na kyslíku. Teraz som už šťastná, poznala som cenu "darovania sa." Za Sv.Otca pomaly sa dusím, čo na tom ! Len nech on žije, žije ! Panna Mária, zachráň ho ! Vymeň môj život za jeho život !

Gitka

Ja nepíšem, len diktujem mamičke. Od narodenia nevidím. Som sám s mamkou doma. Svoju "tmu" darujem SV.Otcovi, aby on mal vždy dost svetla SV.DUCHA.

Donne 18 - 20 ružencov za neho.

SV. OTCA milujúci

Ján

Nemám dve nohy.Môjmu bratovi Emilovi v júli amputovali ľavú nohu a v auguste pravú. Najmladší leží doma, už tiež nechodí. Darovali sme svoje nohy SV.Otcovi, aby on vždy stál ako nebojácný kapitán na Petrovej lodičke a riadil Kristovu Cirkev.

Traja súrodenci

Sv. Ján Krstiteľ, tento "nekompromisný obhájca pravdy, rýdzosti a čistoty" sa stal trochu zabudnutou postavou nášho života. Obracajme sa naňho v svojich prosbách a prosme ho, najmä v dnešných časoch o jeho príhovor :

LITÁNIE K SV. JÁNOVI KRSTITEĽOVI

/Cirkevne schválené pre súkromnú pobožnosť/

Pane, zmiluj sa nad nami !

Kriste, " " "

Pane, " " "

Kriste, uslyš nás !

Kriste, vyslyš nás !

Otče z nebies Bože, zmiluj sa nad nami !

Svrn Vykupiteľa sveta Bože, zmiluj sa nad nami !

Duchu Svätý Bože, " " "

Svätá Trojica, jeden Bože, " " "

Svätá Bohorodička Mária, oroduj za nás !

Všetci svätí anjeli, orodujte za nás !

Svätý Ján Krstiteľ, oroduj za nás !

Predchodca Mesiáša, " " "

Zazračne Bohom darovaný starým manželom, " " "

Naplnený Svätým Duchom už v živote matky Alžbety, " " "

Pri ktorého narodení otec Zachariáš velebil Boha chválospevom "

Nazvaný "Jánom" podľa Božieho pokynu, " " "

Od svojho narodenia žijúci v Božej milosti " " "

Ktorý si ako chlapec rástol a zosilnieval na duchu, " " "

Od mladosti zasvätený Bohu, " " "

Ktorý si ako mladík odišiel na púšť, " " "

Ktorý si verejne vystúpil, keď ťa k tomu povolal Boží hlas, "

Hlásateľ a uskutočňovateľ pokánia, chudoby a sebaapremáhania, "

Udeľovateľ krstu ako znaku pokánia, " " "

Oslavovateľ Božieho milosrdenstva a prichádzajúceho Božieho

kráľovstva, " " "

Konajúci v duchu a moci Eliáša, " " "

Prenasledovaný a najväčší z prorokov Starého Zákona, " " "

Pripravujúci Pánovi cestu do srdca ľudí, " " "

Nazývajúci seba iba hlasom volajúceho na púšti, " " "

Poslušný krstiteľ Pána Ježiša, " " "

Svedčiaci, že Ježiš je Synom Božím, " " "

Ukazujúci na Ježiša ako na Baránka Božieho, " " "

Túžiaci po tom, aby Pán rástol a ty si sa zmenšoval, " " "

Veľkodušne prepúšťajúci svojich učeníkov Ježišovi, " " "

Radujúci sa ako družba z príchodu ženícha-Krista k ne-

veste - Cirkvi, " " "

Nekompromisný obhájca pravdy, rýdzosti a čistoty, " " "

Vyžadujúci od všetkých dodržiavať mravný poriadok, " " "

Neznámeriteľne demaskujúci pokrytce, " " "

Negrozene karhajúci verejné hriechy mocných, " " "

Uväznený Herodesom pre vernosť svojmu prorockému poslaniu " " "

Popravený pre hriechy rozmar a zlobu Herodiady, " " "

Ako krstiteľ vzor diakonov, " " "

Príklad pre ľudí zasvätených Bohu, " " "

Hlavný patrón trnavskej arcidiecézy, " " "

Jeden z patrónov našej slovenskej cirkvi, " " "

V. Oroduj za nás, svätý Ján Krstiteľ !

R. Aby sme sa stali hodní prisľúbení Kristových !

Modlime sa : Dobrotivý Bože, ty si poslal svätého Jána Krstiteľa, aby pripravil starozákonný ľud na príchod Ježiša Krista ; daruj svojej Cirkvi radosť v Duchu Svätom a veď nás stále po ceste pokoja a spásy. Všemohúci Bože, ty si povolal svätého Jána Krstiteľa, aby svojím narodením a smrťou bol predchodcom Tvojho Syna, daj, aby sme neohrozene vyznávali vieru v Teba, ako on položil život za pravdu a spravodlivosť skrze Krista nášho Pána. Amen.

OMYL ALEBO ZÁMER ?

Misijský úmysel apoštolátu na mesiac november je : "Za náboženskú slobodu v Albánsku ". Katolícke noviny z 6.nov.1983 napísali, že misijský úmysel apoštolátu na mesiac november je : "Za náboženskú slobodu na celom svete ".

Je to vedomé zmenenie oficiálneho cirkevného dokumentu len preto, že sa úmysel týka komunistickej krajiny.

N a S

"Sedembolestná Panna Mária, patrónka Slovenska, produj za nás !"